

ΠΕΡΙ ΠΙΘΗΚΩΝ.

Τὸ σχῆμα τῶν ζώων τούτων, καὶ ὁ ἐξωτερικὸς καὶ ἐσωτερικὸς αὐτῶν ὀργανισμὸς, (ἅτινα κατὰ μέγα μέρος ὁμοιάζουσι τὰ τῶν ἀνθρώπων), τὸ παιγνιώδες, αἱ χειρονομίαι καὶ τὰ κινήματά των ἔσυραν τὸ πάλαι καὶ νῦν τὴν προσοχὴν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Ἐὰ εἶδη αὐτῶν εἶναι διάφορα, καὶ ἡ φύσις φαίνεται ὅτι εὐηρεστήθη καὶ πολυπλασιάση ἐπίσης μὲ τὸν ἀνθρώπον καὶ τὸ ζῶον τὸ ὁποῖον ἔχει τὴν πλειοτέραν μ' αὐτὸν σχέσιν καὶ ἀναφορὰν παρὰ ὅποιονδήποτε ἄλλο. Φυσικοῖστορικοὶ τινες ἠθέλησαν καὶ βεβαιώσωσιν ὅτι τὰ ζῶα ταῦτα ἔχουσι λογικὸν, καὶ ὅτι τὰ ἐνστίγματα αὐτῶν εἶναι πολὺ ἀνώτερα ἀπὸ τὰ τῶν λοιπῶν ἀλόγων ζώων, κατὰ λόγον ὁμοιωσεως, διότι βλέπομεν ὅτι πάμπολλα ἄλλα τετράποδα ὑπερτεροῦσι τοὺς πιθήκους.

Οἱ πίθηκοι γενικῶς ὁμοιάζουσιν, ὡς προεῖρηται, τὸν ἀνθρώπον. Ἐχουσιν, ὡς καὶ αὐτὸς, μυλόδοντα, τέσσαρας τομεῖς καὶ δύο κυνόδοντα εἰς ἐκάστην σιαγόνα. Τὸ κρανίον των εἶναι στρογγύλον, τὸ πρόσωπόν των ὀλίγον ἐπίμηκες, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἀνευ τριχῶν. Ἐχουσι δὲ καὶ δύο μαστοὺς καὶ κλειδόστερνον, καὶ τὸ ἀξιοσημεσιότερον, καὶ οἱ ἔμπροσθεν καὶ οἱ ὀπισθεν αὐτῶν πόδες ὁμοιάζουσι μεγάλως τὰς ἀνθρωπίνους χεῖρας, ἔχοντες πέντε δακτύλους διακεχωρισμένους, ὄνυχας πλαταῖς, ἀντίχειρα, καὶ ἰακριβῶς διακρινομένην παλάμην, διὸ καὶ Τετράχειρα (*) προσεπεκλήθησαν πρὸς διαφορὰν τῶν λοιπῶν τετραπόδων. Στεροῦνται ὁμοίως τὰ ζῶα ταῦτα τὸ γαστροκνήμιον (mollet) καὶ οἱ μὲν ἔμπροσθεν αὐτῶν πόδες εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μακρότεροι, κατ' ἀναλογίαν τοῦ σώματος, οἱ δὲ μηροὶ, βρα-

(*) Παρεκτὸς τῶν πιθήκων καὶ ἄλλα τινὰ ζῶα, ἔχοντα καὶ τοὺς ἔμπροσθεν καὶ τοὺς ὀπισθεν πόδας ὡς χεῖρας, καλοῦνται τετράχειρα.

χύτεροι. Πολλά εἶδη πιθήκων βαδίζουσιν, ὡς θέλομεν ἰδεῖν ἀκολούθως, διποδιστὶ, πλὴν δὲν ἐγγίζουσι τὴν πτέρναν των ἐπὶ τῆς γῆς, ἀλλὰ περιπατοῦσι μὲ τῆς ἄκρας τοῦ ποδός, ἢ μᾶλλον τῆς χειρός. Ἐχουσι δὲ καὶ πολλὰς ἄλλας μὲ τὸν ἄνθρωπον διαφορὰς, ὡς πρὸς τὴν ἐσωτερικὴν κατασκευὴν μάλιστα.

Τὰ μέλη τῶν πιθήκων ἐν γένει εἶναι ἰσχυρότατα, καὶ εἰς ὅλα τὰ ἔργα αὐτῶν ἔχουσι μεγάλην ευκινησίαν. Εἶναι δ' ἐπιτήδειοι νὰ μιμῶνται ὅ,τι βλέπουσι, καὶ μάλιστα τὰς πράξεις τῶν ἀνθρώπων, νὰ στρέψωσι τὸ πρόσωπόν των, νὰ κάμνωσι διάφορα κινήματα, καὶ νὰ μανθάνωσιν ὅ,τι τοὺς διδάσκουσιν, ὥστε εἶδη αὐτῶν δύναται νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς τὸν ἄνθρωπον, οὐ μόνον πρὸς διασκέδασιν, ἀλλὰ καὶ εἰς διαφόρους οἰκιακὰς ὑπηρεσίας. Καὶ ὅταν μὲν ἦναι νέοι, εὐκόλως δύναται τις νὰ τοὺς πείσῃ ἢ κολακεύων αὐτοὺς διὰ φαγωσίμων πραγμάτων, ἢ μεταχειριζόμενος τὴν μάστιγα, τὴν ὁποίαν δὲν λησμονοῦσι ποτέ. Ὅταν ὁμως ἦναι προβεβηκότεροι, γίνονται ἀπειθέστατοι εἰς τοὺς κυρίους των. Ἐχουσι δὲ οἱ πίθηκοι μεγίστην κλίσιν εἰς τὸ νὰ ἀρπάζωσι, νὰ σχίζωσι, καὶ νὰ συντρίβωσιν ὅ,τι ἂν ἀπαντῶσιν ἔμπροσθέν των. Εἶναι δὲ ἀξιοθαύμαστοι εἰς τὴν ἔκφρασιν τῶν παθῶν των, καὶ πολλὰ εὐμετάβλητοι, διότι ἄνευ τινὸς αἰτίας ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μεταβαίνουσιν ἐκ τοῦ ἐνὸς ἔργου εἰς τὸ ἕτερον, καὶ ἐνῶ φαίνονται ὅτι ὅλως διόλου εἶναι ἡσυχαι, ἀμέσως μετατρέπονται εἰς θυμὸν, καὶ ἐκ τῆς ἀπαθείας αὐτῶν καταστάσεως, καταντῶσι διὰ μιᾶς εἰς τὸ ἐναντίον ἄκρον. Οἱ πλείότεροι ἐξ αὐτῶν ζῶσιν εἰς πολυγαμίαν, ὑπάρχουσιν ὁμως εἶδη πιθήκων συζῶντα μετὰ μιᾶς θηλείας μόνον. Αἱ μητέρες φροντίζουσι μεγάλως διὰ τὰ μικρά των, κρατοῦσαι αὐτὰ εἰς τὰς χεῖράς των ὅταν τὰ θηλάζωσιν. Ὅταν ὁμως ἐκεῖνα ἦναι ἱκανὰ νὰ εἰρωσι μόνα πλέον τὴν τροφήν των, χάνεται ὅλως διόλου ἡ μητρικὴ ἀγάπη. Τίκτουσι δὲ αἱ Πίθηκοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐν, καὶ σπανίως δύο. Ὁ δὲ χρόνος τῆς κυοφορίας αὐτῶν διαφέρει κατὰ τὰ διάφορα εἶδη τῶν πιθήκων· εἶναι ὁμως

βραχύτερος τοῦ τῶν γυναικῶν. Πολλῶν εἰδῶν δὲ αἱ θήλειαι ἔχουσι τακτικὰ καταμήνια, ὡς καὶ αἱ γυναῖκες. Τῶν δὲ μεγαλητέρων εἰδῶν οἱ μὲν ἄρρενες ἔχουσιν ὑπερβολικὴν κλίσιν εἰς τὰς γυναῖκας (τοῦ ἀνθρωπίνου γένους) αἱ δὲ θήλειαι εἰς τοὺς ἀνδρας. Ἀγαπῶσι δὲ οἱ πίθηκοι μεγάλως τοὺς καρπούς, καὶ μάλιστα τὰ σταφύλια, τὰ μῆλα καὶ κάρνα, καὶ διαιτῶνται εἰς τὰ δένδρα, εἰς τὰ ὅποια καὶ ἀναβαίνουσι μὲ ταχύτητα, καὶ πηδῶσιν εὐκόλως ἐκ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸ ἕτερον. Οἱ πίθηκοι τῶν μεγαλητέρων εἰδῶν καταδιωκόμενοι οὐχὶ μόνον θέν φεύγουσιν, ἀλλὰ καὶ ὑπερασπίζονται μάλιστα ἑαυτοὺς ἰσχυρῶς, ῥίπτοντες κλάδους δένδρων καὶ λίθους εἰς τοὺς ἐχθρούς των. Πολλοὶ δὲ τυπτόμενοι παρὰ τῶν κυρίων των κλαίουσιν ὡς τὰ παιδία.

Εἶναι δὲ οἱ πίθηκοι διάφοροι καὶ κατὰ τὸ χρῶμα· καὶ οἱ μὲν ἐξ αὐτῶν εἶναι λευκοί, οἱ δὲ ἐρυθροὶ, ἄλλοι λευκοφαιοί, καὶ ἄλλοι ἄλλως. Βεβαιούται δὲ ὑπὸ τῶν περιηγητῶν ὅτι τὰ διάφορα εἶδη τῶν ζώων τούτων θέν ἐνοῦνται τὸ ἓν μετὰ τοῦ ἄλλου. Οἱ δὲ ἔχοντες ἐρυθροῦν καὶ κυανοῦν χρῶμα, πορεύονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀγέληδόν, τρεῖς ἕως τέσσαρες χιλιάδες ὁμοῦ, φυλάττοντες μεγάλην εὐταξίαν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις των.

Οἱ παλαιοὶ ἔθετοποιοῦν διάφορα εἶδη πιθήκων, ὑπὸ τὸ ὄνομα τῶν Σατύρων, Φαύνων, Σουλβίων κτλ. Καὶ τὴν σήμερον δ' ἀκόμη εἰς πολλὰ μέρη τῆς Ἰνδίας εἶναι ἀντικείμενα λατρείας ὑπὸ τῶν αὐτοχθόνων, καὶ ναοὶ μεγαλοπρεπέστατοι ἀνηγέρθησαν εἰς τιμὴν αὐτῶν. Πολλάκις δὲ εἶδη αὐτῶν εἰσέρχονται εἰς τὰς πόλεις, καὶ ἐμβαίνουσιν εἰς τοὺς οἴκους μετὰ μεγάλης ἐλευθερίας. Εἰς Ἀμαδαβάδ, πρωτεύουσαν τοῦ Γουζεράτ, ὑπάρχουσι τρία νοσοκομεῖα ἔνθα τρέφουσι καὶ περιποιοῦνται τοὺς χωλοὺς καὶ ἀσθενεῖς πιθήκους, καὶ τοὺς ὅσοι ἀκόμη, χωρὶς νὰ ἦναι ἀσθενεῖς, θέλουσι νὰ εἰσέλθωσιν εἰς αὐτά. Δίς δὲ τῆς ἐβδομάδος, οἱ τῶν πλησιοχώρων μερῶν πίθηκοι συνάγονται αὐτοπροαιρέτως εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως. Ἀναβαίνουσιν ἔπειτα εἰς τοὺς οἴκους, εἰς τοὺς ὁποίους

ὑπάρχει μικρόν τι δῶμα, καὶ εἰς αὐτὸ κοίτονται κατὰ τὴν μεγάλην θερμότητα. Τὰς ἡμέρας δὲ ταύτας οἱ κάτοικοι ἀναγκάζονται νὰ θέτωσιν ἐπὶ τῶν δωματίων ὀρύζιον καὶ καρπούς, ἀλλ' ἂν ἀδιαφορήσωσι κατὰ τύχην εἰς τοῦτο, οἱ πίθηκοι γίνονται τοσοῦτον μανιώδεις, ὥστε συντρίβουσι τὰς κεραμίδας, καὶ προξενούσι μεγίστας βλάβας. Οἱ μαυροὶ τῆς Ἀφρικῆς δοξάζουσι διὰ πολλὰ εἶδη τῶν ζώων τούτων ὅτι εἶναι περιπλανωμένη τις φυλὴ ἀνθρώπων οἵτινες ἐκ τῆς ὀκνηρίας δὲν κατασκευάζουσιν οἴκους, οὔτε καλλιεργοῦσι τὴν γῆν. Οἱ δὲ Ἴνδοι, εἰς τὰ μέρη ὅπου αὐξάνει τὸ πέπερι καὶ τὸ κακάον, μεταχειρίζονται τὸ ἐνστικτον τῶν πιθήκων διὰ νὰ τὰ συνάξωσιν. Ἀναβαίνοντες εἰς τοὺς πρώτους κλάδους, κόπτουσι τὰ ἄκρα ὅπου εἶναι ὁ καρπὸς καὶ θέτοντες αὐτὰ ἐπὶ γῆς ὡς παίγνιον, ἀπομακρύνονται. Οἱ πίθηκοι δὲ βλέποντες αὐτοὺς, ἀμέσως μετὰ τὴν φυγὴν τῶν ἔρχονται εἰς τὰ αὐτὰ δένδρα, κόπτουσι ὅλους τοὺς κλάδους, καὶ βάλλουσι αὐτοὺς κατὰ μίμησιν τῶν Ἰνδῶν, εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν· οὗτοι δ' ἐπιστρέφοντες διὰ νυκτὸς λαμβάνουσι τὸν καρπὸν.

Εἰς τὸ ἀκόλουθον φυλλάδιον θέλομεν περιγράψει τὰ ἐπισημότερα τῶν πιθήκων εἶδη.

Η ΕΦΕΥΡΕΣΙΣ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ. (*)

Μεγάλη φιλονεικία ἐστάθη μεταξύ τῶν πεπαιδευμένων, περὶ τοῦ εἰς ποίαν ἐπαρχίαν καὶ πόλιν ἄραγε ἀνήκει ἡ τιμὴ ταύτης τῆς πολυτίμου ἐφευρέσεως. Μερικοὶ, οἵτινες ἠδύνονται μόνον εἰς τὰ ἐξωτερικὰ πράγματα, θίλουν ὅτι ἡ τέχνη τῆς Τυπογραφίας ἐφέρθη ἀπὸ τὸ Μέξικον, ἢ τὴν Κίνα, ἢ ἀπὸ τὴν Κατάϊναν τῆς μεγάλης Ταρταρίας. Πολλοὶ τῶν πεπαιδευμένων ἀπέδειξαν τὸ μάταιον ταύτης τῆς γνώμης. Ἡ τιμὴ αὕτη ἀποδίδεται μετὰ κρότου ἀπὸ ὅλα τὰ γένη τῆς Εὐρώπης (ἐκτὸς μερικῶν Ὀλλανδῶν) εἰς τὴν Γερμανίαν, ἢ δὲ ἔρις μένει

[*] Τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐρανίσθημεν ἐκ τῆς διτόμου βιβλιοθήκης τοῦ Ἀνδρέου Γαζῆ, διὰ τινος μικρᾶς παραλλαγῆς.